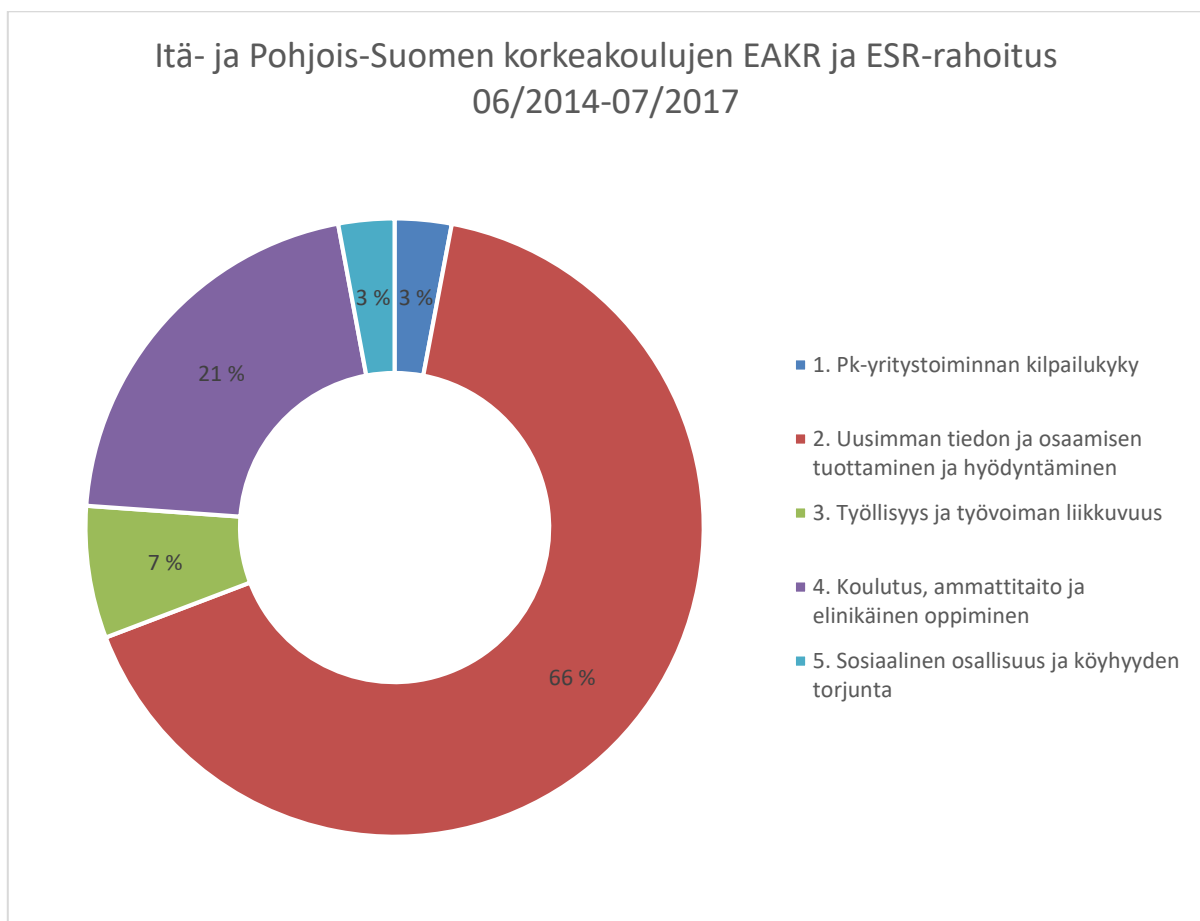

Jakelu: VNK, TEM, VM, OKM

Itä- ja Pohjois-Suomen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kannanotto valtioneuvoston kanslian muistioon ”Vaikuttaminen EU:n tulevaan monivuotiseen rahoituskehykseen 2021 –”

Valtioneuvoston kanslian muistiossa ”Vaikuttaminen EU:n tulevaan monivuotiseen rahoituskehukseen 2021 –”¹ käsitellään EU:n tulevaa rahoituskehystä ja esitellään Suomen hallituksen linjauksia. Muistiossa todetaan, että Suomen hallituksen tavoitteena on alueellisen koheesion edetessä koheesiorahoituksen osuuden alentuminen.

Rakennerahastojen suurimpia hyödyntäjiä Itä- ja Pohjois-Suomessa ovat yliopistot ja ammattikorkeakoulut. Pelkästään kuluneiden kolmen vuoden (kesäkuu 2014–heinäkuu 2017) aikana 441² alueen korkeakoulujen hanketta on rahoitettu rakennerahastovarain (EAKR ja ESR). Tukea hankkeille on tuona aikana myönnetty yhteensä lähes 100 miljoonaa euroa³. Hankkeista ehdoton valtaosa kohdistuu suoraan uusimman tiedon ja osaamisen tuottamiseen sekä pk-yritysten kilpailukykyyn, eli TKI-toimintoihin (ks. kuva alla).

Rakennerahastot ovat mahdollistaneet yliopistoille ja ammattikorkeakouluille merkittäviä investointeja, jotka edesauttavat niin paikallisia yrityksiä kuin yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa tehtävää tutkimusta.⁴ Hankerahoitus on mahdollistanut toimijoiden perustehtävien ulkopuolisen kehittämistoiminnan seuduilla. Koulutusorganisaatioiden perusmäärärahat ovat tiukasti sidottuja niiden perustehtäviin eli koulutukseen ja tutkimukseen, jolloin kehittämistoiminnalle on vain rajallinen määrä rahoitusta tarjolla. Hankeraha on siten mahdollistanut perustoiminnan ylittävän toiminnan ja tiivistänyt

¹ VNEUS2017-00276

² Kaikki luvut sisältävät myös Kaakkois-Suomen AMK:n, jonka hankkeista osa toteutetaan Etelä-Savon ja osa Kymenlaakson alueella.

³ Tarkalleen ottaen 95 752 388 € [EURA 2014 -järjestelmän](#) mukaan (tieto haettu 12.7.2017)

⁴ Ks. esim. [Pohjois-Suomen EAKR-toimenpideohjelmantulokset ja alueellinen vaikuttavuus Pohjois-Pohjanmaalla](#)

yhteistyötä muiden toimijoiden ja alueen yritysten kanssa. Ilman hankerahaa useissa koulutusorganisaatioissa yhteistyö alueen yritysten kanssa olisi huomattavasti vähäisempää. **Suomen hallituksen tähdätessä rakennerahastovarojen pienentämiseen, se käytännössä vähentää korkeakoulujen kehittämistoimintaan käytettävissä olevan rahan määrää vuodesta 2021 alkaen.**

Suomen innovaatiopolitiikan OECD-arviointi 2017 toteaa, että Suomen hallitus tunnustaa kaupunkien ja alueiden tärkeyden kasvun edistäjinä ja testialustoina innovaatioille.⁵ OECD on myös korostanut rakennerahastojen olevan pääasiallinen väline pk-yritysten ja alueen TKI-osaamisen linkittämisessä ja yksityisen ja julkisen rahoituksen mobilisoinnissa Itä- ja Pohjois-Suomen alueella.⁶ **Hallituksen muistion yksiviivainen nettomaksaja/nettosaja-näkemys rakennerahastoista ja Suomen tavoitteesta rakennerahastojen suhteen aliarvioi rakennerahastojen merkityksen alueiden innovaatioekosysteemien toimintaedellytyksille ja sitä kautta uusille innovaatioille, start-up-yrityksien syntymiselle ja talouskasvulle.**

Suomen tulee asettaa neuvottelutavoitteensa siten, että Suomessa rakennerahoitussaan to ei ainakaan alene nykyisestä. Koheesiolitiikan sisällä tähän suuntaan voidaan edetä suuntaamalla rahoitusta nykyisiltä suurilta tukia saavilta koheesiomailta enemmän kaikkien EU:n alueiden (myös kehittyneiden) paikkaperusteiseen aluekehittämiseen ja innovaatiotoimintaan.

E-kirjeen uudet koheesiolinjaukset liittyvät EU:n budjetin kokonaisvolyymin alentamiseen Brexitin seurauksena, koheesiolitiikan osuuden pienentämiseen EU-budjetin sisällä sekä varautumiseen kokonaan uusiin kustannuseriin EU-budjetissa. Linjaukset johtaisivat toteutuessaan huomattaviin budjettileikkauksiin EU:ssa, ja leikkaukset kohdistuisivat ehdotetun mukaisesti erityisesti koheesiolitiikan rahoitukseen. Suomen maakunnat ovat korostaneet koheesiolitiikan olevan EU:n keskeinen taloudellisen kasvun instrumentti ja linjaukset koheesiovarojen supistamisesta olisi ristiriidassa hallitusohjelman EU-tavoitteiden ja hallituksen kasvutavoitteiden kanssa. **Leikkaukset kohdistuisivat Suomessa raskaimmin Itä- ja Pohjois-Suomeen, jonka erityishaasteisiin EU on koheesiorahoitusta painottanut, ja jota Suomen hallitus tulevan kauden koheesiotavoiteasiakirjoissaan edelleen painottaa.**

Allekirjoittaneet ovat huolissaan E-kirjeessä esitetystä vaatimattomasta tavoitetasosta Suomen EU-rahoituksen ja erityisesti koheesiolitiikan rahoituksen saannon suhteen. VNK:n valmistelun lähtökohta on, että Suomen nettomaksuasema ei saa heikentyä. **Nettomaksuasemaa on mahdollista myös parantaa Suomen saantoa kasvattamalla, ei vain EU-budjettia leikkaamalla. Suomen tulee asettaa neuvottelutavoitteensa siten, että Suomessa rakennerahoitussaan to ei ainakaan alene nykyisestä.**

---

⁵ [Suomen innovaatiopolitiikan OECD -arviointi 2017](#) (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu - Yritykset - 25/2017), s.28.

⁶ [OECD Territorial Reviews: Northern Sparsely Populated Areas](#) (2017) s. 131

Jukka Mönkkönen
Itä-Suomen yliopisto, rehtori

Mervi Vidgrén
Savonia AMK, rehtori

Petri Raivo
Karelia AMK, rehtori

Turo Kilpeläinen
Kajaanin AMK, rehtori

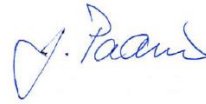
Mauri Ylä-Kotola
Lapin yliopisto, rehtori

Martti Lampela
Lapin AMK, rehtori

Jouko Niinimäki
Oulun yliopisto, rehtori

Jouko Paaso
Oulun AMK, rehtori

Kari Ristimäki
Centria AMK, rehtori

Heikki Saastamoinen
Kaakkois-Suomen AMK, rehtori

Tanja Risikko
Kokkolan yliopistokeskus, johtaja

Vesa Virtanen
Kajaanin yliopistokeskus, johtaja

Ville Isoherranen
Kerttu Saalasti Instituutti, johtaja